Dosarul nr.3r-95/2023 (2-23160740-03-3r-18112023)
Prima instanţă: Judecătoria Drochia sediul central
Judecător Lucia Grădinari

CURTEA DE APEL BĂLŢI
D E C I Z I E

18 noiembrie 2023 mun. Bălţi

Colegiul Civil şi de Contencios administrativ
Instanţa compusă din:
Preşedintele completului, judecător Stela Procopciuc,
Judecătorii Natalia Chircu şi Elena Grumeza
examinând, fără citarea părţilor, recursul declarat de Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s. Antoneuca r. Drochia înaintat de Partidul Politic ”Şansă”, împotriva încheierilor Judecătoriei Drochia, sediul Central din 13 noiembrie 2023 şi din 14 noiembrie 2023, în cauza civilă la contestaţia în contencios administrativ înaintată de Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s. Antoneuca r. Drochia înaintat de Partidul Politic ”Şansă” către Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale raionale Drochia nr.14, Consiliul Electoral al Circumscripţiei Electorale Antoneuca nr. 14/2 privind infirmarea rezultatelor alegerilor locale generale în circumscripţia locală Antoneuca nr. 14/2, aplicarea prevederilor art.176 Cod Electoral şi declararea alegerilor locale nule în circumscripţia locală Antoneuca nr. 14/2,

a c o n s t a t a t:

Poziţia instanţei:

1. La 13 noiembrie 2023 reclamantul Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s.Antoneuca, r.Drochia înaintat de Partidul Politic ”Şansă” s-a adresat cu contestaţie în instanţa de contencios administrativ către Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale raionale Drochia nr.14, Consiliul Electoral al Circumscripţiei Electorale Antoneuca nr. 14/2, solicitând admiterea cererii, infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale în circumscripţia locală Antoneuca nr. 14/2, aplicarea prevederilor art.176 Cod Electoral şi declararea alegerilor locale nule în circumscripţia locală Antoneuca nr. 14/2.
2. Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul central din 13 noiembrie 2023 s-a stabilit contestatarului termen pentru înlăturarea neajunsurilor din contestaţie până la 14.11.2023, ora 09:00, şi anume pentru prezentarea probelor ce ţine de respectarea procedurii prealabile, a copiilor contestaţiei reieşind din numărul părţilor, indicarea datelor de contact sau alte date, prezentarea probelor indicate, concretizării cerinţelor reieşind din prevederile legale. S-a explicat că în caz dacă nu se va lichida neajunsurile menţionate, cererea de chemare în judecată va fi declarată ca fiind inadmisibilă spre examinare în ordinea contenciosului administrativ. S-a atenţionat că în cazul în care se va expedia cererea cu privire la

lichidarea neajunsurilor către instanţă prin alte mijloace decât depunerea personală în cancelaria instanţei, reclamantul trebuie să se asigure că cererea respectivă va parveni instanţei în termenul stabilit, adică până la 14.11.2023, ora 09:00.

3. Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 14 noiembrie 2023 acţiunea în contencios administrativ s-a declarat inadmisibilă.

Solicitarea recurentului:

4. La 17 noiembrie 2023 Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s. Antoneuca r.Drochia înaintat de Partidul Politic ”Şansă” a declarat recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Drochia sediul central din 13 noiembrie 2023 şi din 14 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului, anularea încheierilor contestate, cu remiterea cauzei pentru rejudecare.

Argumentele părţilor:

5. În motivarea recursului a invocat că despre emiterea încheierii recurate a cunoscut la data de 14.11.2023 de pe Portalul Naţional al Instanţelor Judecătoreşti. Cu încheierea dată nu este de acord, o consideră neîntemeiată si nefondată, care urmează a fi desfiinţată integral, din următoarele considerente.
6. Susţine că instanţa de fond eronat menţionează în încheierea din 14.11.2023 precum că la adresa de e-mail (partidulsansa@gmail.com) a fost expediată pentru executare copia încheierii din 13.11.2023 pentru a fi înmânată lui Agache Igor, or, încheierea a fost expediată la adresa electronica a Partidului Politic ”Şansă”, care nu este parte în prezentul proces şi nici reprezentantul acestuia, precum nici persoană atrasă în proces ca intervenient sau persoană cointeresată.
7. Astfel prin decizia de inadmisibilitate consideră că i se incriminează neexecutarea unei încheieri despre existenţa căreia nici nu a cunoscut, deci inadmisibilitatea acţiunii este una neîntemeiată.
8. Menţionează că instanţa nu a argumentat sub nici o formă că în cazul dat se prevede respectarea procedurii prealabile. Reiesind din faptul că actul administrativ al Comisiei pentru Situaţii Excepţionale nu este unul electoral, legislaţia naţională apriori nu prevede o normă privind înaintarea unei cereri preliminare faţă de acest organ.
9. Din considerentul că instanţa de fond a interpretat eronat circumstanţele de fapt şi de drept invocate de către reclamant în cererea sa, pretinsele încălcări stabilite de către instanţa de fond, independent de voinţa reclamantului nu au fost posibil de lichidat.
10. Relevă recurentul că procedură prealabilă va fi obligatorie doar atunci, când legea o prevede expres. Dacă legea nu o prevede expres, depunerea cererii prealabile, în virtutea art.166 Cod administrativ, devine un drept al petiţionarului, care poate fi exercitat pentru revendicarea drepturilor încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual, cu excepţiile stabilite de art.163 Cod administrativ.

11. Astfel, califică procedura prealabilă ca drept, nu ca obligaţie a justiţiabilului, iar judecătorul de contencios administrativ nu trebuie să declare inadmisibilă o contestaţie pentru care legea nu prevede obligativitatea respectării căii prealabile, aceasta fiind o opţiune a contestatarului, dar nu o obligaţie.
12. În acest context menţionează că prin acţiunea înaintată nu s-a solicitat verificarea legalităţii a cărorva acte administrative individuale, nu a fost solicitată anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul şi/sau emiterea unui act administrative individual, ci s-a solicitat infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale în circumscripţia locală Antoneuca nr.14/2, adică a unui fapt, eveniment care a avut loc.
13. În contestaţie se aduc critici faţă de actul administrativ al Comisiei pentru Situaţii Excepţionale, prin care s-a dispus anularea tuturor candidaţilor înaintaţi de contestatar în cadrul alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 a concurenţilor electorali a Partidului Politic ”Şansa” şi nemijlocit faţă de consecinţa acestui act administrativ al Comisiei pentru Situaţii Excepţionale.
14. Suplimentar s-au invocat argumentele contestaţiei.
15. Recurentul conchide că declararea inadmisibilităţii acţiunii în lipsa unui temei legal, ar afecta nu numai drepturile părţilor la un proces echitabil, dar şi încrederea părţilor în actul justiţiei, urmând astfel, de înlăturat viciul respectiv.

Termenul de declarare a recursului:

16. Conform art.242 Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntîrziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanţei competente să soluţioneze recursul.
17. Articolul 2 alin.2 Cod administrativ stipulează că anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.
18. În conformitate cu dispoziţiile art.5 alin.3 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017, normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecţi strict determinaţi. În caz de divergenţă între o normă generală şi o normă specială, care se conţin în acte normative de acelaşi nivel, se aplică norma specială.
19. În conformitate cu art.95 alin.1, 8 Cod electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestaţiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârşită acţiunea, a fost identificată inacţiunea sau a fost adoptată hotărârea. Înaintarea acţiunilor în contencios administrativ, precum şi exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătoreşti se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

20. Din materialele cauzei rezultă că încheierea privind declararea inadmisibilă a contestaţiei a fost emisă la 14 noiembrie 2023, iar recursul motivat a fost declarat la 17 noiembrie 2023 prin intermediul primei instanţe, ceea ce confirmă că recursul este declarat cu respectarea termenului legal de contestare.

Comunicarea actelor:

21. La 18 noiembrie 2023, ora 10:15 instanţa de recurs a expediat în adresa intimaţilor copia recursului cu propunerea de a depune referinţă în termen de o oră de la expediere.

Aprecierea instanţei de recurs:

22. Analizând cererea de recurs în raport cu materialele cauzei şi normele legale relevante speţei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră necesar de a declara inadmisibil recursul împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 13.11.2023 şi de a respinge recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 14.11.2023, din următoarele considerente.
23. Conform art.243 alin.(1) lit.a), b) Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii: a)declară recursul inadmisibil; b)respinge recursul.
24. În acest context, instanţa de recurs constată din actele cauzei următoarea stare de fapt.
25. La 13 noiembrie 2023 Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s. Antoneuca r. Drochia din partea Partidului Politic ”Şansă” s-a adresat cu contestaţie în instanţa de contencios administrativ către Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale raionale Drochia nr. 14, Consiliul Electoral al Circumscripţiei Electorale Antoneuca nr.14/2, solicitând admiterea cererii, infirmarea rezultatelor alegerilor generale locale în circumscripţia locală Antoneuca nr.14/2, aplicarea prevederilor art. 176 Cod Electoral şi declararea alegerilor locale nule în circumscripţia locală Antoneuca nr.14/2.
26. În conformitate cu dispoziţiile art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.
27. Potrivit art.39 alin.2 Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.
28. Conform art.189 alin.1 Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.
29. Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 13 noiembrie 2023 s-a stabilit contestatarului termen pentru înlăturarea neajunsurilor din contestaţie până la 14.11.2023, ora 09:00, şi anume pentru prezentarea probelor ce ţin de

respectarea procedurii prealabile, a copiilor acţiunii şi înscrisurilor, reieşind din numărul părţilor, indicarea datelor de contact, sau alte date, prezentarea probelor indicate, concretizarea cerinţelor, reieşind din prevederile legale. S-a explicat că în caz dacă nu se va lichida neajunsurile menţionate, cererea de chemare în judecată va fi declarată ca fiind inadmisibilă spre examinare în ordinea contenciosului administrativ(f.d.23-25).

30. Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 14 noiembrie 2023 acţiunea în contencios administrativ s-a declarat inadmisibilă în temeiul dispoziţiilor art. 207 alin. 2 lit. h) Cod administrativ, care prevede că acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când cererea de chemare în judecată nu corespunde cerinţelor prevăzute la art.211 alin.(1) şi (2) şi art. 212 alin. (1) şi reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată (f.d.28-32).
31. În motivarea încheierii instanţa de prim nivel a indicat că reclamantul nu a lichidat neajunsurile în termenul stabilit.
32. La 17 noiembrie 2023 Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s. Antoneuca r. Drochia înaintat de Partidul Politic ”Şansă” a declarat recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Drochia sediul central din 13 noiembrie 2023 şi din 14 noiembrie 2023, solicitând admiterea recursului şi anularea acestora cu remiterea cauzei pentru rejudecare.
33. Potrivit art.243 alin.2 Cod administrativ, instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.
34. În conformitate cu prevederile art.194 alin.(1) Codul administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.
35. Referitor la recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 13 noiembrie 2023 prin care s-a stabilit reclamantului termen pentru lichidarea neajunsurilor, Colegiul civil consideră necesar de a-l declara inadmisibil în temeiul dispoziţiilor art.243 alin.1 lit. a) Cod administrativ, reieşind din următoarele raţionamente.
36. Articolul 241 alin. 1, 3 Cod administrativ prevede că încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.
37. Conform art.236 alin.1,2 lit. a) din cap. III Cod administrativ, instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când: a) hotărârea în fond nu poate fi contestată cu apel.

38. Este cert stabilit că prin încheierea din 13 noiembrie 2023 prima instanţă a stabilit reclamantei termen pentru lichidarea neajunsurilor în conformitate cu dispoziţiile art. 213 Cod administrativ.
39. Potrivit art.213 Cod administrativ, dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art.211 alin.(1) şi (2) şi ale art.212 alin.(1), judecătorul stabileşte reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţă, cererea se consideră depusă la data iniţială.
40. Subsidiar, potrivit art. 223 Cod administrativ, hotărârile şi alte acte de dispoziţie prin care se stabilesc termene, precum şi numirea şedinţelor şi citaţiile se notifică participanţilor la proces conform art.96–114.
41. Totodată, art.97 alin.1,2 Cod administrativ, stabileşte că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziţia autorităţii publice.
42. Articolul 96 alin.1 Cod administrativ, notificările şi comunicările către participanţii la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă şi eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării şi acceptată de participantul la procedură.
43. În acest sens, instanţa de recurs notează că actul procedural - încheierea Judecătoriei Drochia, sediul central din 13 noiembrie 2023 prin care s-a stabilit reclamantului termen pentru lichidarea neajunsurilor reprezintă o notificare de către instanţa de contencios administrativ adresată contestatarului pentru efectuarea anumitor acţiunii, în speţă aducerea acţiunii la prevederile art. 211-212 Cod administrativ, dar nu un act de dispoziţie care poate fi supus unei căi de atac.
44. Astfel capitolul V din Codul administrativ cu titlul „Notificarea” în cadrul procedurii administrative nu prevede posibilitatea contestării cu recurs a notificării efectuate de instranţa de judecată, indiferent că aceasta a fost îmbrăcată în formă de încheiere sau de un înscris simplu.
45. Prin urmare, recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Drochia, sediul central din 13 noiembrie 2023 este inadmisibil, dat fiind că aceasta nu poate fi atacată cu recurs.
46. Referitor la recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 14 noiembrie 2023 prin care s-a declarat inadmisibilă acţiunea pe motiv că nu au fost lichidate neajunsurile menţionate în încheierea instanţei emisă la 13 noiembrie 2023, Colegiul civil şi de contencios administrativ va respinge recursul din considerentele ce urmează.
47. Instanţa de recurs reţine că încheierea din 14.11.2023 a Judecătoriei Drochia, sediul central a fost expediată la adresa electronică a Partidului Politic ”Şansă” la 14.11.2022 ora 17:22 (f.d.33), cât şi la adresa de domiciliu a reclamantului

Agache Igor prin intermediul ÎS ”Poşta Moldovei” la 15.11.2023 (f.d.34), fiind recepţionată contra semnătură la 16.11.2023 (f.d.39). Tot la 14.11.2023 încheierea a fost publicată pe Portalul Naţional al Instanţelor de Judecată, care este public.

48. În conformitate cu dispoziţiile art. 207 alin.1 Cod administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sunt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ.
49. Articolul 211 Cod administrativ prevede că în cererea de chemare în judecată se indică:

a) instanţa la care a fost depusă;
b) numele şi prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare şi codul fiscal;
c) numele şi prenumele reprezentantului legal sau împuternicit şi adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant;
d) denumirea pârâtului în calitate de autoritate publică şi sediul acesteia;
e) pretenţiile reclamantului;
f) circumstanţele de fapt şi de drept pe care reclamantul îşi întemeiază pretenţia;
g) enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deţine şi le poate prezenta;
h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.

Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit. Cererea de chemare în judecată poate cuprinde şi alte date importante pentru soluţionarea cauzei, precum şi demersurile reclamantului.

50. Potrivit art.212 alin.1 Cod administrativ, la cererea de chemare în judecată se anexează:
    a) copia actului administrativ contestat şi copia deciziei cu privire la cererea prealabilă, dacă legea prevede o astfel de procedură;
    b) copia actului de identitate al reclamantului persoană fizică sau extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, dacă reclamantul este persoană juridică;
    c) documentul care confirmă împuternicirile reprezentantului legal sau împuternicit;
    d) copii de pe cererea de chemare în judecată şi de pe toate înscrisurile anexate, într-un număr egal cu numărul de participanţi la proces.
51. Colegiul notează că la contestaţia electorală înaintată în instanţa de contencios administrativ Agache Igor anexat copia buletinului său de identitate, copia Hotărârii CEC nr. 1543 din 03.11.2023, hotărârea cu privire la înregistrarea lui Agache Igor în calitate de candidat la alegerile locale din 05.11.2023 la funcţia de primar al satului Antoneuca din partea Partidului Politic ”Şansă”.
52. Astfel, prima instanţă a stabilit că acţiunea în contencios administrativ este formulată fără respectarea condiţiilor stabilite la art. 211 CA şi 212 Cod

administrativ, şi a stabilit contestatarul termen până la 14.11.2023, ora 09:00 pentru a prezenta: probe care să confirme respectarea procedurii prealabile, indicarea datelor de contact, sau alte date a părţilor, a probelor indicate, concretizarea cerinţelor, cu prezentarea în copii pentru toate părţile procesului.

53. Colegiul va respinge ca declarativ şi neîntemeiat argumentul recurentului precum că nu a fost informat despre încheierea primei instanţe emisă la 13 noiembrie 2023, astfel că completul judiciar atestă că în contestaţia depusă în instanţa de judecată reclamantul Agache Igor nu a indicat datele sale de contact, cum ar fi numărul de telefon şi poşta electronică, la care să-i fie expediată corespondenţa instanţei.
54. Prin prisma art.96 alin.2 Cod administrativ, autorităţile publice trebuie să se asigure că participanţii la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum şi modalităţi alternative.
55. Articolul 100 alin.1 Cod electoral prevede că în perioada electorală, autorităţile competente examinează contestaţiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanţele judecătoreşti aplică acelaşi termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.
56. Potrivit telefonogramei întocmită de grefiera Minzilevschi A, la 13.11.2023 ora 13:25 s-a efectuat apel telefonic de la telefonul personal cu număr ***** la numărul de telefon *****, care aparţine lui Agache Igor, căruia i s-a comunicat de a se prezenta la Judecătoria Drochia sediul central pentru a primi încheierea din 13.11.2023 (f.d.27), prin urmare acesta a fost notificat cu celeritate şi în forma permisă de lege cu privire la stabilirea termenului pentru lichidarea neajunsurilor. Prin urmare, reclamantul, ţinând cont de procedurile urgente ce ţin de examinarea contestaţiilor electorale, urma să dispună de diligienţă şi să execute în termen indicaţiile instanţei de contencios administrativ în termenul stabilit, despre care era la curent încă din 13.11.2023, ora 13:25.
57. Concomitent, încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 13.11.2023 prin care s-a stabilit reclamantului termen pentru lichidarea neajunsurilor a fost expediată la 13.11.2023 ora 15.54 la poşta electronică a Partidului Politic ”Şansă”, din partea căruia recurentul/reclamant a fost desemnat: partidulsansa@gmail.com (f.d.26).
58. Recurentul a invocat că instanţa neîntemeiat a expediat încheierea din 13.11.2023 la poşta electronică a Partidului Politic, ”Şansă”, care nu este parte la proces şi nici reprezentantul acestuia.
59. La acest argument instanţa de recurs notează că, dat fiind faptul că obiectul prezentei cauze constituie contestaţie electorală, că contestatara a fost înaintată la funcţia de primar în s. Antoneuca r. Drochia în cadrul alegerilor locale din 05.11.2023 din partea PP „Şansă”, şi, având în vedere celeritatea proceselor de judecată în cazul contestaţiilor electorale, instanţa de judecată justificat a acţionat prin comunicarea notificării reclamantului prin diferite mijloace care să

asigure comunicarea şi recepţionarea acesteia de către destinatar, inclusiv personal, cât şi prin intermediul partidului care l-a desemnat în calitate de candidat.

60. Conform art.110^1 alin.1,5 Cod administrativ, notificarea prin poşta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorităţii publice. Notificarea prin poşta electronică se efectuează dacă adresa poştală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poştă electronica este echivalentă cu notificarea de substituire prin introducerea în cutia poştală. Notificarea prin intermediul sistemelor informaţionale dedicate sau al altor mijloace electronice de comunicaţie care permit confirmarea recepţionării notificării este echivalentă cu notificarea prin poştă convenţională cu scrisoare recomandată. Confirmarea recepţiei notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informaţional sau de alt mijloc electronic de comunicaţie dedicat, probează notificarea.
61. În aceste circumstanţe, prima instanţă corect a stabilit că notificarea din 13.11.2023 i-a fost comunicată contestatarului, însă dânsul până la termenul stabilit - 14.11.2023, ora 09:00 nu a lichidat neajunsurile din contestaţie, în consecinţă prima instanţă justificat a declarat inadmisibilă contestaţia în temeiul dispoziţiilor art.207 alin.2 lit. h) Cod administrativ.
62. Recurentul susţine că instanţa de fond neîntemeiat a invocat necesitatea respectării procedurii prealabile în cazul prezentei contestaţii.
63. În acest context, Colegiul civil şi de contencios administrativ notează că prin contestaţia înaintată se solicită infirmarea rezultatelor alegerilor locale generale în circumscripţia locală Antoneuca nr.14/2, aplicarea prevederilor art.176 Cod Electoral şi declararea alegerilor locale nule în circumscripţia locală Antoneuca nr.14/2.
64. Prin prisma dispoziţiilor art.208 alin.1 Cod administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.
65. Articolul 211 alin.1 lit. h) Cod administrativ prevede că în cererea de chemare în judecată se indică: datele despre respectarea procedurii prealabile, <u>dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.</u>
66. Potrivit art.212 alin.1 lit. a) Cod administrativ, la cererea de chemare în judecată se anexează: copia actului administrativ contestat şi copia deciziei cu privire la cererea prealabilă, dacă legea prevede o astfel de procedură.
67. Potrivit art.162 alin.1,3 din Codul administrativ, procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Cererea prealabilă este îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul, b)emiterea unui act administrativ individual.

68. Conform art.164 Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă:

a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei;

b) decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutăţeşte situaţia unei persoane faţă de situaţia din decizia iniţială;

c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată.

69. În conformitate cu dispoziţiile art.164 alin.1, 2 lit.a) Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în scris, pe suport de hârtie sau în formă de document electronic, la autoritatea publică emitentă. Autoritatea publică emitentă este: în cazul prevăzut la art.162 alin.(3) lit.a) – autoritatea publică care a emis actul administrativ individual.
70. Potrivit art.91 alin.2 şi 3 din Codul electoral, contestaţiile depuse în condiţiile prezentului cod se examinează de către organele electorale, respectându-se ierarhia acestora. În cazurile stabilite de prezentul cod, precum şi de alte acte normative, contestaţiile se examinează de către alte organe (autorităţi) în limita competenţelor atribuite. În sensul alin.(2), legalitatea actelor administrative ale organului electoral emitent, precum şi acţiunile/inacţiunile acestuia se contestă direct la organul electoral ierarhic superior. După respectarea procedurii prealabile, decizia organului electoral emitent, după caz, decizia organului electoral ierarhic superior în partea adoptării unei noi soluţii pe marginea cererii prealabile se contestă direct în instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află organul electoral respectiv.
71. Iar alin.(4) al art.91 Cod electoral prevede că contestaţiile prevăzute la alin.(1) lit.b) se depun la organul electoral care a înregistrat, a acreditat sau a confirmat ori urmează să înregistreze, să acrediteze sau să confirme subiecţii electorali ale căror acţiuni/inacţiuni se contestă. Deciziile organului electoral pe marginea acestor contestaţii se contestă în condiţiile alin.(3).
72. Potrivit art.98 alin.1 Cod electoral, în ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanţele de judecată competente examinează acţiunile în domeniul electoral după cum urmează : 1) judecătoriile în primă instanţă soluţionează contestaţiile împotriva acţiunilor/inacţiunilor şi a hotărârilor organelor electorale, <u>după efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile</u>.
73. Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluționează din oficiu probleme de fapt şi de drept.
74. Suplimentar, Colegiul specializat scoate în evidenţă că în conformitate cu prevederile art.219 alin.(1),(3) Cod administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată nu are dreptul să

depăşească limitele prtetenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

75. Prin urmare, norma specială: Codul electoral prevede expres că în cazul contestaţiilor electorale respectarea procedurii prealabile este obligatorie, cu excepţiile stabilite de lege, care la caz sunt prevăzute de art. 163 lit.c) Cod administrativ şi 91 al.5 Cod electoral.
76. Prin acţiunea dedusă speţei se contestă rezultatele alegerilor locale din 05.11.2023, prin urmare excepţiile stabilite de lege nu sunt aplicabile, iar respectarea procedurii prealabile prin formularea unei contestaţii la organul electoral competent cu validarea alegerilor este obligatorie.
77. Colegiul civil şi de contencios administrativ notează că potrivit normelor procesuale menţionate, pentru a pune în mişcare o acţiune în contencios administrativ, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiţii de formă şi conţinut, una din acestea fiind respectarea procedurii de soluţionare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, care constituie în sine o condiţie specială obligatorie de valorificare a dreptului la acţiune în justiţie, şi care necesită a fi întrunită doar în anumite cazuri în funcţie de natura litigiului.
78. În acest sens, raportat speţei, atât Codul electoral, cât şi Codul administrativ instituie obligaţia respectării parcurgerii succesive a etapelor de intentare a unei proceduri de contencios administrativ, şi anume: respectarea procedurii prealabile, şi doar ulterior, înaintarea acţiunii în decurs de 3 de zile, de la: data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut pentru soluţionarea acesteia.
79. Prin urmare, procedura prealabilă este o garanţie de apărare suplimentară a persoanei afectate print-un act administrativ individual, şi totodată o modalitate de autocorecţie a autorităţii publice din perspectiva respectării conform art.21 din Codul administrativ a principiului legalităţii administraţiei publice.
80. Cererea prealabilă ca instituţie juridică nu este doar o simplă formalitate, deaceea orice autoritate publică este obligată să examineze cererea ca un mijloc legal şi efectiv de protecţie a persoanei împotriva intervenţiilor puterii publice prin intermediul actului administrativ individual.
81. De fiecare dată instanţa de judecată, verificând legalitatea activităţii administrative a autorităţilor publice, efectuează un control judecătoresc efectiv şi asupra legalităţii deciziilor de soluţionare a cerilor prealabile, care în esenţă constituie un tot întreg cu actul administrativ individual.
82. Concomitent, instanţa remarcă că prin instituirea procedurii prealabile de soluţionare a contestaţiilor nu s-a urmărit restrângerea accesului liber la justiţie, de care, în mod evident, cel interesat beneficiază în condiţiile legii, ci exclusiv instaurarea unui climat de ordine juridică, indispensabil, în vederea exercitării dreptului constituţional statuat de art.20 din Constituţia Republicii Moldova, prevenindu-se, astfel, abuzurile şi asigurându-se protecţia drepturilor şi intereselor legitime ale celorlalte părţi.

83. În materia contenciosului administrativ, procedura prealabilă este o procedură grațioasă, care nu presupune implicarea unui organ cu atribuţii jurisdicţionale, ci chiar a aceluiaşi organ care a emis actul administrativ sau a organului ierarhic superior. În cazul manifestării dezacordului cu actul emis în urma acestei proceduri, acesta poate fi supus unui control judecătoresc, cu stabilirea tuturor garanţiilor procesuale pentru justițiabil (asigurarea principiului contradictorialității, egalității, disponibilității în drepturi) şi a remediilor juridice efective împotriva actului administrativ contestat.
84. Colegiul civil şi de contencios administrativ notează că pentru a fi intentat un proces civil nu este suficient numai actul depunerii contestaţiei în instanţa de judecată, ci este nevoie să fie soluţionată şi chestiunea cu privire la admisibilitatea acesteia în conformitate cu prevederile legale. Chiar dacă persoana interesată dispune de dreptul de a declanşa un proces civil este necesară şi importantă verificarea tuturor condiţiilor de exercitare a acestui drept prevăzute de legislaţia procedurală. Judecătorul va întreprinde un şir de acţiuni procedurale în acest sens, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea şi succesivitatea acestor acţiuni, în faza intentării procesului civil, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.
85. Astfel, legislaţia procedurală, prin prisma art.207 Cod administrativ, instituie anumite cerinţe pentru realizarea dreptului la acţiune, iar nerespectarea cerinţelor prevăzute de lege întru realizarea dreptului la acţiune poate duce la anumite consecinţe juridice.
86. Potrivit art.112 alin.4 din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanţa judecătorească ori în o altă organizaţie, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operaţiunile respective.
87. Potrivit normei date de drept rezultă că în cazul în care instanţa de judecată a stabilit data şi ora până la care trebuie efectuată acţiunea (operaţiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligaţia de a îndeplini acţiunea (operaţiunea) respectivă până la data şi ora indicată în actul de dispoziţie judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanţa de judecată (judecător) este unul obligatoriu şi peremptoriu, acelui prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanţa judecătorească ori într-o altă organizaţie, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operaţiunile respective.
88. Instanţa de recurs menţionează că termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor este unul imperativ, corespunzător, Colegiul conchide că omisiunea respectivă este imputabilă recurentului, lipsa diligenţei devenind culpabilă şi opozabilă acestuia.

89. Potrivit art.113 Cod procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanţa de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.
90. Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătoreşti de dispoziţie, justiţiabilul trebuie să-şi ajusteze conduita la indicaţiile reflectate în actul de dispoziţie judecătoresc emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de perimare) pentru înlăturarea neajunsurilor din contestaţie, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerinţelor în discuţie până la data şi ora stabilită, să prezinte actele enunţate şi să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanţa de judecată) cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanţă. O altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanţă.
91. Colegiul reţine că recurentul n-a dat dovadă de diligenţă şi bună credinţă în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să pretindă încălcarea dreptului de acces la justiţie, în condiţiile când personal nu şi-a realizat drepturile garantate de legislaţia în vigoare.
92. Colegiul civil şi de contencios administrativ notează că importanţa termenelor procedurale este justificată prin faptul că acestea stabilesc regimul temporal optim pentru realizarea justiţiei: pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, iar pe de alta, contracarează urgenţa nejustificată a realizării drepturilor şi obligaţiilor procesuale. Termenele procedurale sunt o modalitate de ordonare a realizării acţiunilor procesuale, de asigurare a celerităţii înfăptuirii actului de justiţie şi de fortificare a securităţii raporturilor juridice. Dintr-o perspectivă opusă, termenele procedurale anihilează tendinţele de urgentare a înfăptuirii justiţiei, astfel că acţiunile subiecţilor procesuali trebuie efectuate în mod calculat şi logic, fapt care presupune trecerea unei perioade de timp.
93. În acelaşi context Curtea Europeană menţionează că accesul la justiţie poate fi limitat, în special prin instituirea condiţiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporţionalitate între interesul persoanei şi scopul legitim urmărit (*Guérin contra Franţei*, 29 iulie 1998, § 37). Totuşi, limitările nu trebuie să reducă la zero esenţa acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei şi, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicaţi în proceduri trebuie să se aştepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ş.a. contra Spaniei*, 25 ianuarie 2000, § 33).
94. Distinct de cele constatate, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Drochia, sediul central din 13 noiembrie 2023 şi de a respinge recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 14 noiembrie 2023.

95. În conformitate cu prevederile art.243 alin.(1) lit. a), b) Codul administrativ, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi

d e c i d e :

Declară inadmisibil recursul înaintat de Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s. Antoneuca r. Drochia înaintat de Partidul Politic ”Şansă” împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 13 noiembrie 2023.

Respinge recursul declarat de Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s. Antoneuca r. Drochia înaintat de Partidul Politic ”Şansă” împotriva încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 14 noiembrie 2023 prin care acţiunea s-a declarat inadmisibilă, în cauza civilă la contestaţia în contencios administrativ înaintată de Agache Igor, candidatul la funcţia de primar în s. Antoneuca r. Drochia înaintat de Partidul Politic ”Şansă” către Consiliului Electoral al Circumscripţiei Electorale raionale Drochia nr.14, Consiliul Electoral al Circumscripţiei Electorale Antoneuca nr. 14/2 privind infirmarea rezultatelor alegerilor locale generale în circumscripţia locală Antoneuca nr. 14/2, aplicarea prevederilor art.176 Cod Electoral şi declararea alegerilor locale nule în circumscripţia locală Antoneuca nr. 14/2.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
judecător Stela Procopciuc

Judecătorii Natalia Chircu Elena Grumeza